

SPRÁVA O VÝSLEDKU KONTROLY 2021

Financovanie vzdelávania Súkromnej spojenej školy
v Kežmarku

Najvyšší kontrolný úrad SR
Karol Mitrík, predseda

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	3
ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK.....	3
VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA	4
KONTROLNÁ AKCIA	6
1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	6
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA.....	6
2.2 VÝKON KONTROLY	6
2.3 ŠPECIFICKÉ OBLASTI	6
3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE.....	6
3.1 NEJASNÉ VYMEDZENIE KLÚČOVÝCH DOKUMENTOV A NEPLNENIE POVINNOSTÍ ZRIAĐOVATEĽA	6
3.2 FINANCOVANIE SÚKROMNEJ ŠKOLY VYKAZUJE NEDOSTATKY.....	8
3.3 PRIESTOROVÉ (NE)ZABEZPEČENIE.....	9
3.4 KONTROLNÉ MECHANIZMY SÚ NEÚČINNÉ.....	9
REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV.....	10
KONTAKT	10
PRÍLOHA Č. 1.....	11

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
DPH	Daň z pridanej hodnoty
ministerstvo školstva	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
ministerstvo vnútra	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
n. o.	Nezisková organizácia
sieť škôl	Sieť škôl a školských zariadení Slovenskej republiky spravovaná Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
SR	Slovenská republika
škola, súkromná spojená škola	Súkromná spojená škola, ul. Biela voda 2, Kežmarok
zákon o financovaní škôl	Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	Zákon NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o neziskových organizáciách	Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve	Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zriaďovateľ, nezisková organizácia, organizácia	Biela voda, n. o., Nad traťou 1342/28, Kežmarok

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK

Tabuľka č. 1 Prehľad o počte žiakov v kontrolovanom období so stavom k 15.09.....	7
Graf č. 1 Podiel výdavkov na nájomné na celkovom čerpaní prevádzkového normatívu v roku 2020 - súkromné školy.....	10
Graf č. 2 Podiel výdavkov na nájomné na celkovom čerpaní prevádzkového normatívu v roku 2020 - kontrolovaný subjekt.....	10

VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Vznik neštátnych škôl, ktorých súčasťou sú aj súkromné školy, umožnil uplatňovať právo slobodného výberu vzdelávania. Vzdelanie získané v týchto školách je pritom rovnocenné vzdelaniu, získanému v ostatných školách.¹ Súkromné školy, zriadené právnickými alebo fyzickými osobami v oblasti poskytovania služieb vo verejnom záujme sú významnou súčasťou vzdelávacieho systému na Slovensku. V dôsledku vytvoreného súťažného prostredia o žiakov by mali prispievať ku zvyšovaniu kvality vzdelávania. Zriadeniu týchto škôl v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve predchádza ich zaradenie do siete škôl, ktorú spravuje ministerstvo školstva. Po ich zaradení do siete škôl by mal zriaďovateľ vydať zriaďovaciu listinu. Ich financovanie bolo zabezpečované z rozpočtu kapitoly ministerstva vnútra prostredníctvom okresných úradov.

V roku 2020 bolo na Slovensku evidovaných 230 súkromných škôl, pričom zriaďovateľom týchto škôl bolo z rozpočtu ministerstva vnútra pridelených 96 758 tis. eur. Pre porovnanie bolo v roku 2019 pridelených 224 súkromným školám 83 885 tis. eur.

Kontrola financovania bola vykonaná u zriaďovateľa súkromnej spojenej školy – neziskovej organizácie Biela voda, n. o. a v súkromnej spojenej škole za obdobie rokov 2018 až 2020 a súvisiace obdobie. V oboch prípadoch išlo o právnické osoby, ktoré neboli subjektami verejnej správy.

Nezisková organizácia bola zriaďovateľom dvoch súkromných stredných škôl podľa zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, ktoré boli zaradené do siete škôl a financované z rozpočtu ministerstva vnútra prostredníctvom príslušného okresného úradu.

V rokoch 2018 – 2020 bolo z rozpočtu ministerstva vnútra pridelených pre obidve školy 6 308 tis. eur, z toho pre súkromnú spojenú školu 4 057 tis. eur. Zriaďovateľ bol povinný pri rozpise normatívnych finančných prostriedkov dodržať minimálny objem finančných prostriedkov na osobné náklady a na prevádzku, stanovený ministerstvom školstva. Škola k 15.09. príslušného školského roka zabezpečovala výchovno-vzdelávací proces v priemere pre 460 žiakov, ku koncu školského roka ich počet klesol na 284 až 340 žiakov. Za posledné tri školské roky škola evidovala u žiakov 192 298 zameškaných hodín, z toho 88 825 neospravedlnených hodín. V uvedenom období neprospeklo 20 žiakov a štyria boli neklasifikovaní.

Vykonaná kontrola poukázala na viaceré nedostatky, týkajúce sa činnosti súkromnej spojenej školy a jej zriaďovateľa.

Personálne prepojenie a majetkové pomery zriaďovateľa a školy

Riaditeľkou školy od 01.03.2018 a súčasne jednou z troch zakladajúcich fyzických osôb neziskovej organizácie bola tá istá osoba. Škola a ani jej zriaďovateľ v kontrolovanom období **nevladnili žiadny nehnuteľný majetok**. Od decembra 2020 sídlila nezisková organizácia v priestoroch, ktoré mala na základe nájomnej zmluvy **prenajaté od riaditeľky školy, ktorá bola zároveň aj riaditeľkou n. o. a jej blízkej osoby**. Na základe súhlasu vlastníkov a zároveň prenajímateľov tejto nehnuteľnosti, boli následne celé priestory dané do podnájmu súkromnej spojenej škole. Výchovno-vzdelávacia činnosť školy bola vykonávaná aj v ďalších prenajatých priestoroch, z toho **v troch prípadoch vo vlastníctve riaditeľky školy a jej blízkej osoby**.

Neplnenie povinností zo strany zriaďovateľa

V súvislosti so zriaďovateľskou pôsobnosťou voči súkromnej spojenej škole bolo **zistené neplnenie povinností zo strany neziskovej organizácie**. V rozpore so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve **neboli v zriaďovacej listine a v dodatku k nej uvedené údaje** zhodné s údajmi podľa právoplatného rozhodnutia ministerstva školstva o zaradení školy do siete škôl. V rozpore s uvedeným zákonom tiež zriaďovacia listina **neobsahovala vecné a finančné vymedzenie majetku**, ktorý škola mala spravovať. Od začiatku školského roka 2020/2021 sídlila škola na novej adrese, pričom nezisková organizácia ako zriaďovateľ **požiadala ministerstvo školstva o zmenu sídla v sieti škôl až 30.07.2021**. Pri rozpise normatívnych finančných prostriedkov a ich úprave v priebehu roka v oznámeniach doručených škole tieto neboli uvedené v členení na mzdové náklady včítane poistného a na prevádzku. Škola bola pritom povinná dodržať účel použitia týchto prostriedkov v zmysle zákona o financovaní škôl. Nezisková organizácia pri rozpise finančných prostriedkov pre druhú školu v zriaďovateľskej pôsobnosti v rokoch 2019 a 2020 nedodrжала minimálny objem normatívnych finančných prostriedkov na osobné náklady.

¹ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Centrum vedecko-technických informácií SR, Sprievodca neštátnymi školami a školskými zariadeniami, Bratislava 2017

Nedostatky vo financovaní súkromnej spojenej školy

Hlavným zdrojom príjmov súkromnej spojenej školy boli finančné prostriedky z kapitoly ministerstva vnútra. Za účelom zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu mala škola uzatvorených 13 nájomných zmlúv, na základe ktorých si prenajímala nehnuteľností. V rokoch 2018 až 2020 bolo z poskytnutého normatívneho príspevku na prevádzku vynaložených na nájom 29 % až 46,8 % finančných prostriedkov, pričom celoslovenský priemer v roku 2020 bol podľa ministerstva školstva pri súkromných školách 20,51 %². Z vynaloženej sumy 294 792,82 eur na nájom nebytových priestorov za tri roky bolo uhradených 124 000,00 eur na prenajaté nehnuteľnosti vo vlastníctve riaditeľky školy a jej blízkej osoby.

Kontrolou bolo identifikované možné riziko **netransparentného nakladania s verejnými prostriedkami. Jediným štatutárnym orgánom školy bola riaditeľka, ktorá bola zároveň vlastníkom a blízkou osobou spoluvlastníka nehnuteľností, ktoré škole prenajímali.**

Škola v roku 2019 použila finančné prostriedky, pridelené na úhradu osobných nákladov (mzdový normatív) v sume 75 481,71 eur na úhradu prevádzkových nákladov, čím došlo k porušeniu zákona o financovaní škôl a finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Škola tak nemala k 31.12.2019 dostatok finančných prostriedkov na úhradu miezd za december 2019.

Porušenia boli zistené aj v prípade použitia nenormatívnych finančných prostriedkov na kurzy pohybových aktivít. V rámci ich preverenia **bolo zistené porušenie finančnej disciplíny v celkovej výške 2 793,50 eur** a nepreukázateľnosť použitia finančných prostriedkov na stanovený účel a rozsah v celkovej výške 9 240,00 eur. Zúčtovanie uvedených prostriedkov nebolo vykonané na základe preukázateľných záznamov v zmysle zákona o účtovníctve. Vo viacerých prípadoch nebolo preukázané konanie lyžiarskych výcvikov v termínoch a v rozsahu podľa vyfakturovaných služieb. Vyfakturované dodávky neobsahovali podrobný rozpis poskytnutých služieb ako aj zoznam žiakov a pedagogických zamestnancov, ktorým boli služby poskytované. Doprava žiakov nebola preukázaná záznamami o prevádzke motorového vozidla. V prípade niektorých vyfakturovaných služieb bol zistený rozdiel v dátume ich poskytnutia vo faktúrach oproti dokumentácii školy.

Neúčinný kontrolný systém

Vnútný kontrolný systém školy bol zameraný predovšetkým na kontrolu a hodnotenie zamestnancov školy. V kontrolovanom období boli v škole vykonané aj kontroly zo strany štátnej školskej inšpekcie, okresného úradu a sociálnej poisťovne. Kontrola účelu použitia finančných prostriedkov pridelených škole zo štátneho rozpočtu nebola zo strany ministerstva školstva ani okresného úradu vykonaná. Platná legislatíva pritom umožňovala okresnému úradu, ale aj ministerstvu školstva na základe doručených dokumentov – rozpisov normatífov a správ o hospodárení škôl identifikovať rizikové oblasti pri ich financovaní. Zo strany okresného úradu nebolo zabezpečené dôsledné vymáhanie zákonných postupov pri zasielaní rozpisov normatívnych prostriedkov školám zo strany zriaďovateľa a účtovnej závierky ako prílohy správy o hospodárení. V súvislosti s tým NKÚ SR odporúča ministerstvu školstva iniciovať úpravu zákona o financovaní škôl tak, aby zriaďovatelia súkromných škôl boli povinní namiesto predkladania zabezpečiť vloženie schválenej individuálnej účtovnej závierky školy do registra účtovných závierok v rovnakom termíne, ako pre predloženie správy o hospodárení škôl v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

NKÚ SR odporúča:

Vzhľadom k vyššie uvedeným zisteniam NKÚ SR odporúča Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport požiadať ministerstva školstva o:

- analýzu priestorového zabezpečenia pre vzdelávanie v súkromných školách, prípadne aj vecného a finančného vymedzenia majetku, ktorý súkromné školy spravujú,
- analýzu efektívnosti vzdelávania v súkromných stredných školách vrátane výsledkov kontrol hospodárenia s verejnými prostriedkami,
- návrh legislatívy upravujúcej zverejňovanie faktúr, objednávok a najmä uzatvorených zmlúv v súkromných školách,
- návrh legislatívy upravujúcej pôsobnosť štatutára zriaďovateľa a štatutára zriadenej školy v prípade, keď sa jedná o tú istú osobu.

² Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky: Správa o hospodárení škôl, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie všetkých zriaďovateľov a materských škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti okresného úradu v sídle kraja za rok 2020

KONTROLNÁ AKCIA

1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE

Do plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2021 bola zaradená kontrolná akcia s názvom „Financovanie vzdelávania Súkromnej spojenej školy v Kežmarku“.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť správnosť použitia verejných prostriedkov na zabezpečenie vzdelávania. Kontrolou NKÚ SR bol účel kontroly splnený.

Predmetom kontrolnej akcie bolo preveriť:

V subjekte Biela voda n. o.:

1. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami
2. Kontrolný systém

V Súkromnej spojenej škole:

1. Financovanie školy
2. Kontrolný systém

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Kontrolou bolo preverené hospodárenie s verejnými prostriedkami v neziskovej organizácii ako zriaďovateľa a jednej zo súkromných stredných škôl v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Preverené bolo použitie verejných prostriedkov na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu.

2.2 VÝKON KONTROLY

Počas prípravy kontrolnej akcie boli identifikované nasledovné riziká:

- nedostatočná znalosť a nesprávna aplikácia legislatívy pri nakladaní s verejnými prostriedkami zo strany zriaďovateľa a súkromnej školy,
- netransparentnosť použitia verejných prostriedkov z dôvodu nezverejňovania objednávok, faktúr a zmlúv,
- nepreukázateľnosť/rozporupnosť pedagogickej a inej podpornej dokumentácie,
- nedodržanie zákona o účtovníctve z dôvodu nepreukázateľnosti účtovných záznamov,
- nedostatočné zabezpečenie a fungovanie kontrolného systému, vyplývajúce okrem iného aj z toho, že zriaďovateľ a škola sú personálne prepojené; neúčinnosť kontrol štátneho dozoru a dohľadu.

Všetky uvedené riziká sa kontrolou NKÚ SR potvrdili.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

2.3 ŠPECIFICKÉ OBLASTI

Kontrola poukázala na osobitosti legislatívneho procesu pri nakladaní s verejnými prostriedkami v podmienkach súkromnej školy. V porovnaní s verejnými školami pri súkromných školách absentuje legislatíva, ktorá by zabezpečila transparentnosť a verejnú kontrolu pri použití verejných finančných prostriedkov, a to najmä v oblasti zverejňovania faktúr, objednávok a zmlúv. Ďalšie rozdiely sú uvedené v prílohe č. 1 tejto správy.

3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE

3.1 NEJASNÉ VYMEDZENIE KLÍČOVÝCH DOKUMENTOV A NEPLNENIE POVINNOSTÍ ZRIAĐOVATEĽA

Nezisková organizácia, s pôvodným názvom Carpe diem, n.o., bola založená zakladacou listinou a zaregistrovaná Obvodným úradom v Prešove v roku 2008. Jednou zo zakladateľiek neziskovej organizácie bola aj riaditeľka školy, ktorá sa v roku 2018 stala štatutárom školy. Nezisková organizácia zmenila v roku 2013 svoj názov na Biela voda, n.o. Súčasťou toho bola aj zmena sídla, pričom k jeho opätovnej zmene došlo aj v roku 2020.

Podľa zakladacej listiny a údajov zapísaných v Registri neziskových organizácií mala poskytovať všeobecne prospešné služby, a to v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnych a duchovných hodnôt so zameraním

na organizovanie kurzov, seminárov, besied a stretnutí; organizovanie podujatí, výstav súťaží ako aj ďalšie služby v oblasti výskumu, vývoja, vedecko-technických a informačných služieb.

Zakladacia listina a štatút neziskovej organizácie neboli v súlade pri vymedzení verejnoprospešných činností. Rozdiely v týchto základných dokumentoch boli aj v prípade definovania kontrolného orgánu neziskovej organizácie.

V zakladacej listine neziskovej organizácie **nebol vymedzený druh všeobecne prospešných služieb**, týkajúci sa vzdelávania, výchovy a rozvoja telesnej kultúry v zmysle zákona o neziskových organizáciách.

Štatút a zakladacia listina **neboli vo vzájomnom súlade**. Podľa zákona o neziskových organizáciách mal štatút okrem iného upraviť podrobnosti o činnosti neziskovej organizácie, tzn. o poskytovanom druhu všeobecne prospešných služieb. Tieto boli **v štatúte vymedzené odlišne od zakladacej listiny**. Ich vymedzenie bolo zamerané najmä na sociálnu pomoc a služby. Z uvedeného dôvodu tak nebola zabezpečená zrozumiteľnosť, jednoznačnosť a právna istota adresátov týchto základných dokumentov.

Podľa štatútu bol kontrolným orgánom kolektívny orgán – dozorná rada, čo **nezodpovedalo údajom uvedeným v zakladacej listine** neziskovej organizácie ako aj skutočne vykonávaným činnostiam, podľa ktorých bola v neziskovej organizácii vytvorená a vykonávaná funkcia revízora.

Zriadenie súkromnej spojenej školy

Nezisková organizácia mala v kontrolovanom období v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromnú spojenú školu a Súkromnú strednú odbornú školu v Trebišove. Preverenie správnosti použitia verejných prostriedkov na zabezpečenie vzdelávania bolo okrem zriaďovateľa – neziskovej organizácie vykonané v súkromnej spojenej škole.

Ministerstvo školstva zaradilo súkromnú spojenú školu do siete škôl s termínom začatia činnosti od 01.09.2017. Kontrolovaný subjekt následne zriaďovacou listinou, s účinnosťou od 01.09.2017 zriadil súkromnú spojenú školu, v rámci ktorej pôsobili dve organizačné zložky, a to Súkromná stredná odborná škola a Súkromné odborné učilište. Zároveň s účinnosťou od toho istého dňa bol k uvedenej zriaďovacej listine vydaný dodatok č. 1.

Škola poskytovala nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie najmä v odboroch v oblasti stavebnej výroby a výroby konfekcie – šitie bielizne a ručné techniky (spolu v deviatich odboroch) pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a marginalizovaných rómskych komunít v dennej forme, externej forme a vo forme rekvalifikačných kurzov. Prehľad o počte žiakov podľa organizačných zložiek v kontrolovanom období je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Prehľad o počte žiakov v kontrolovanom období so stavom k 15.09.

Školský rok	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Súkromná stredná škola	334	289	326	321
Súkromné odborné učilište	163	135	135	137
Počet žiakov spolu	497	424	461	458

Zdroj: Výkazy o strednej škole Škôl (MŠVVŠ SR) 2 – 01

Podľa výsledkov vzdelávania, uvedených v správach o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti školy, vykazoval kontrolovaný subjekt k 30.06. školského roka výrazne nižší počet žiakov, a to od 284 (školský rok 2018/2019) do 340 (školský rok 2019/2020) ako aj vysoký počet zameškaných hodín v rámci evidovanej dochádzky žiakov. Najviac ich bolo v školskom roku 2017/2018 a to 85 722 hodín, z toho neospravedlnených 36 094 hodín. Bližšie informácie sú uvedené v prílohe č. 1 tejto správy.

Riaditeľka školy bola od 01.03.2018 zároveň aj jednou z troch zakladateľiek neziskovej organizácie a štatutárnym orgánom - riaditeľkou neziskovej organizácie.

V roku 2020 došlo k zmene sídla školy, pričom **táto zmena nebola upravená v zriaďovacej listine** dodatkom v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve. Podobne ako v zriaďovacej listine, tak aj v sieti škôl nebola v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve uvedená adresa, na ktorej škola sídli od roku 2020.

Podľa zriaďovacej listiny bolo vecné a finančné vymedzenie majetku, ku ktorému mala organizácia právo hospodárenia, špecifikované v štatúte školy a jeho finančné vyčíslenie v súhrnnej správe o hospodárení za príslušný rok. V štatúte školy z roku 2017 toto **vecné a finančné vymedzenie majetku nebolo uvedené**. Rovnako **nebolo vymedzené v zriaďovacej listine** súkromnej spojenej školy, čo nebolo v súlade so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Postup zriaďovateľa v rozpore so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve bol zistený aj v ďalších prípadoch.

Podľa zriaďovacej listiny mala súkromná spojená škola zriadených sedem elokovaných pracovísk, pričom podľa siete škôl ich bolo šesť. Ich porovnaním boli zistené, že v dvoch prípadoch elokované pracoviská uvedené v zriaďovacej listine neboli zaradené do siete škôl a v dvoch prípadoch boli podľa zriaďovacej listiny zriadené na inej adrese, ako to bolo uvedené v sieti škôl. Podľa zriaďovacej listiny v znení dodatku č. 1 bol v rámci organizačnej zložky školy zaradený odbor, ktorý nebol uvedený v sieti škôl.

3.2 FINANCOVANIE SÚKROMNEJ ŠKOLY VYKAZUJE NEDOSTATKY

Financovanie školy bolo zabezpečené najmä z prostriedkov štátneho rozpočtu z kapitoly ministerstva vnútra v zmysle zákona o financovaní škôl, ktoré boli poskytnuté z okresného úradu v sídle kraja prostredníctvom zriaďovateľa. Rozpis finančných prostriedkov na kalendárny rok vychádzal z normatívne určených objemov finančných prostriedkov (príspevok na osobné náklady a príspevok na prevádzku) určených ministerstvom školstva. V preverovanom období škola čerpala normatívne finančné prostriedky v celkovej výške 4 183 522,00 eur. Ďalšími zdrojmi príjmov boli nenormatívne finančné prostriedky poskytnuté na osobné náklady asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, príspevok na kurz pohybových aktivít v prírode, príspevok na učebnice a príspevok na záujmové vzdelávanie v celkovej výške 118 088,00 eur.

Predpokladom pre financovanie bolo predloženie súhrnných správ o hospodárení školy prostredníctvom zriaďovateľa okresnému úradu v termíne do 15. apríla, pričom škola ani v jednom prípade nepredložila tieto správy v stanovenom termíne zriaďovateľovi.

Podľa zákona o financovaní škôl sa k správe o hospodárení školy mala pripojiť ročná účtovná závierka a výrok audítora k ročnej účtovnej závierke v prípade, že ním bola overená. **Súčasťou poslaných súhrnných správ neboli príslušné účtovné závierky súkromných stredných škôl, a to na základe emailovej komunikácie so zamestnancom okresného úradu.**

Zriaďovateľ rozpisal normatívne a nenormatívne finančné prostriedky a ich úpravy v priebehu roka pre školy vo svojej zriaďovacej pôsobnosti. V oznámeniach o pridelených prostriedkoch, ktoré boli zaslané školám, **nerozpisal normatívne finančné prostriedky a ani ich úpravy** osobitne na mzdové náklady vrátane poistného a na prevádzku. Podľa zákona o financovaní škôl **zriaďovateľ bol pritom povinný zabezpečiť dodržanie účelu ich použitia**, čo spochybňovalo transparentnosť tohto procesu. Školy mohli finančné prostriedky na osobné náklady len vo výnimočných prípadoch použiť na iné, zákonom stanovené účely.

V prípade uvedeného rozpisu normatívnych finančných prostriedkov pre Súkromnú strednú odbornú školu v Trebišove v rokoch 2019 a 2020 zriaďovateľ nedodrжал minimálny objem normatívnych finančných prostriedkov na mzdy, ktoré škola musela mať pridelený, a ktorý bol stanovený ministerstvom školstva v zmysle zákona o financovaní škôl. Rozpísaný normatív zriaďovateľom na prevádzku tejto školy sa každoročne zvyšoval, a to z 31,7 % na 48,0 % z celkového normatívu v roku 2020. V roku 2020 **dosiahol takmer šesťnásobok minimálneho objemu finančných prostriedkov**, ktorý mal zriaďovateľ prideliť škole. Uvedené **zvýšenie bolo na úkor normatívneho príspevku na osobné náklady**.

Nezisková organizácia v zmysle vyššie uvedeného zákona zaslala rozpis týchto normatífov okresnému úradu, avšak nie všetky úpravy. Zriaďovateľ previedol všetky prijaté finančné prostriedky z kapitoly ministerstva vnútra prostredníctvom okresného úradu školám podľa rozpisu vrátane jeho úprav.

Pri nakladaní s normatívnymi finančnými prostriedkami určenými na osobné náklady bolo zistené, že škola v roku 2019 použila tieto prostriedky v celkovej sume 75 481,71 eur **na úhradu prevádzkových nákladov** (najmä úhradu nájomov za nebytové priestory vo vlastníctve riaditeľky školy a jej blízkej osoby), čím došlo k porušeniu zákona o financovaní škôl a finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Škola tak nemala k 31.12.2019 dostatok finančných prostriedkov na úhradu miezd za december 2019.

Nedostatky boli zistené aj v prípade použitia nenormatívnych finančných prostriedkov na kurzy pohybových aktivít (lyžiarske výcviky), a to v celom kontrolovanom období. Škola v období rokov 2018 až 2020 zorganizovala deväť lyžiarskych výcvikov, na ktoré jej boli pridelené finančné prostriedky v celkovej sume 44 250,00 eur, pričom ich použitie nebolo vyúčtované do desiatich dní po skončení poslednej podporovanej aktivity. Preverením použitia týchto účelovo určených prostriedkov bolo zistené **porušenie finančnej disciplíny** v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy **celkom v sume 2 793,50 eur**. Ďalej v niektorých prípadoch nebolo preukázané ich použitie v stanovenom rozsahu a účelu celkom v sume 9 240,00 eur, tzn. či sa prihlásení žiaci zúčastnili lyžiarskeho výcviku, keďže súčasne mali podľa triednych kníh zameškané ospravedlnené a neospravedlnené hodiny v rámci vyučovania. Napr. v roku 2018 boli tieto prípady zistené u 34 žiakov zo 130 a v roku 2019 u 24 žiakov zo 70.

Nedostatky boli identifikované aj vo vyúčtovaní nákladov na tieto lyžiarskeho výcviky, v preukázateľnosti účtovných záznamov podľa zákona o účtovníctve, keď absentovali napr. rozpisy poskytnutých služieb, zoznamy žiakov a pedagogických zamestnancov, doprava žiakov nebola preukázaná záznamami o prevádzke motorového vozidla, prípadne účtovné doklady obsahovali rozdielne dátumy poskytnutia služieb v porovnaní s dokumentáciou školy.

Na zabezpečenie obstarania služieb súvisiacich s lyžiarskymi výcvikmi, zákaziek s nízkou hodnotou, škola nepreukázala uplatnenie postupov podľa zákona o verejnom obstarávaní. V roku 2018 obstarala od jedného dodávateľa služby spojené s ubytovaním celkom v sume 7 140,00 eur vrátane DPH a ďalšieho dodávateľa stravovanie celkom v sume 8 160,40 eur vrátane DPH. V roku 2019 kontrolovaný subjekt obstaral u dodávateľa komplex služieb v sume 6 960,00 eur a v roku 2020 v sume 14 249,91 eur.

3.3 PRIESTOROVÉ (NE)ZABEZPEČENIE

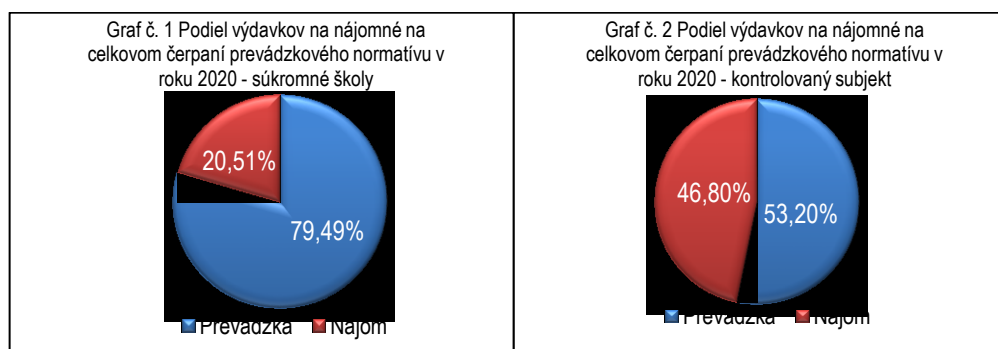
Nezisková organizácia v kontrolovanom období **nedisponovala žiadnym dlhodobým hmotným majetkom**. Od konca roka 2020 si uvádzala sídlo na adrese Nad traťou 1342/28, Kežmarok. Tieto priestory boli neziskovej organizácii ako nájomcovi podľa zmluvy o nájme nebytových priestorov prenajaté na desať rokov. **Vlastníkom a zároveň prenajímateľom priestorov bola v tom čase riaditeľka školy a jej blízka osoba**. Na základe písomného súhlasu vlastníkov a následne uzatvorenej zmluvy o podnájme nebytových priestorov boli priestory prenajaté formou podnájmu na desať rokov súkromnej spojenej škole. Podnájomca mal platiť nájomné priamo na účet prenajímateľa. Podľa údajov, uvedených v časti riadnej účtovnej závierky - poznámky za roky 2018, 2019 a 2020, **zriaďovateľ nemal žiadnych zamestnancov**.

Škola taktiež **nemala k dispozícii vlastné priestory**. Za účelom zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu mala v období rokov 2018 až 2020 uzatvorených 13 nájomných zmlúv, na základe ktorých si prenajímala nehnuteľností, ktoré boli vo vlastníctve iných právnických osôb (napr. obcí a cirkvi) a fyzických osôb. Išlo o nehnuteľnosti, ktoré slúžili ako priestory samotnej školy alebo ako priestory elokovaných pracovísk a dielní, ktoré mala škola zriadené. **V štyroch prípadoch boli prenajaté nehnuteľnosti vo vlastníctve riaditeľky školy a jej blízkej osoby**.

Identifikované bolo riziko netransparentného nakladania s verejnými prostriedkami, nakoľko riaditeľka školy ako jediný štatutárny orgán uzatvára všetky zmluvné vzťahy školy (napr. nájomné zmluvy) a škola si prenajíma nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom je riaditeľka školy prípadne jej blízka osoba. Podľa platnej legislatívy sa na nájom existujúcich stavieb nevzťahuje zákon o verejnom obstarávaní.

Prehľad o čerpaní prevádzkového normatívu, prostredníctvom ktorého bolo financované priestorové zabezpečenie školy je uvedený v tabuľke v prílohe č. 1.

Nájomné uhradené z prevádzkového normatívu významne prevyšuje celoslovenský priemer (napr. v roku 2020 škola použila 46,8 % z prevádzkového normatívu na nájomné, pričom celoslovenský priemer pri súkromných školách bol 20,51 %).³

Zdroj: Ministerstvo školstva

Zdroj: Súkromná spojená škola

3.4 KONTROLNÉ MECHANIZMY SÚ NEÚČINNÉ

V kontrolovanom období vykonával v neziskovej organizácii činnosť revízor, ktorý bol v roku 2018 zvolený správnu radou na päťročné funkčné obdobie. Výstupom jeho činnosti v tomto období boli **tri správy revízora a jedna zápisnica z finančnej kontroly vykonanej na mieste** v súkromnej spojenej škole z roku 2019. Predložené správy a zápisnica mali

³ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky: Správa o hospodárení škôl, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie všetkých zriaďovateľov a materských škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti okresného úradu v sídle kraja za rok 2020

povahu krátkeho informatívneho dokumentu. Z hľadiska formy a charakteru informácií boli správy revízora vo všetkých troch rokoch takmer identické. Okrem zoznamu predloženej dokumentácie, štatistických údajov o príjmoch a výdavkoch, stave finančných prostriedkoch na účtoch a v pokladni a informácie o prijatých finančných prostriedkoch v rámci podielu dane z príjmov obsahovali stručné konštatovanie záveru z kontroly, a to že vykonanou kontrolou neboli zistené nedostatky. Zápisnica z finančnej kontroly obsahovala krátku informáciu o účele kontroly, mená osôb, ktoré ju vykonali, mená zúčastnených osôb za kontrolovaný subjekt, všeobecný zoznam predloženej dokumentácie a záver, že kontrolou neboli zistené nedostatky. V kontrolovanom období nebola v neziskovej organizácii vykonaná externá kontrola so zameraním na hospodárenie s verejnými prostriedkami.

Posúdením kontrolnej činnosti, vykonávanej revízorom neziskovej organizácie z hľadiska jej zamerania a rozsahu bola konštatovaná **formálnosť kontrolných postupov**. Vyhodnotením celkového systému kontroly v kontexte práv a povinností revízora, jeho skutočne vykonávanej činnosti a vzhľadom na nedostatky identifikované kontrolou NKÚ SR bolo konštatované **nezabezpečenie účinného kontrolného systému neziskovej organizácie**.

Vnútrošný kontrolný systém školy bol zameraný predovšetkým na kontrolu a hodnotenie zamestnancov školy v oboch organizačných zložkách, ktoré boli upravené internými predpismi.

V kontrovanom období boli v škole vykonané štyri externé kontroly. V roku 2019 bola vykonaná kontrola Štátnou školskou inšpekciou so zameraním na zabezpečenie personálnych, priestorových a materiálno-technických podmienok elokovaných pracovísk. Kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti požiadaviek na základné učebné priestory a ich vybavenie určené príslušným normatívom materiálno-technického a priestorového zabezpečenia, nedostatky pri používaní pedagogickej dokumentácie, vrátane nezaradenia dvoch elokovaných pracovísk do siete škôl. V septembri 2021 bola vykonaná opätovná kontrola zameraná na plnenie opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov. Uvedenou kontrolou bolo konštatované odstránenie všetkých nedostatkov zistených v roku 2019 okrem nedostatkov, ktoré sa týkali nezaradenia elokovaných pracovísk do siete škôl. V roku 2021 vykonal Okresný úrad Prešov, odbor školstva v škole dohľad, ktorého cieľom bolo prijímanie a vzdelávanie žiakov z marginalizovanej rómskej komunity a poskytovanie údajov v protokole o štruktúre žiakov podľa spôsobu plnenia povinnej školskej dochádzky, potrebných na rozpis finančných prostriedkov z kapitoly ministerstva vnútra podľa stavu k 15.09.2020.

Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad vykonala v roku 2019 kontrolu odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a kontrola plnenia povinnosti zamestnávateľa voči Sociálnej poisťovni

Kontrola účelu použitia finančných prostriedkov pridelených škole zo štátneho rozpočtu nebola zo strany ministerstva školstva ani Okresného úradu, odboru školstva vykonaná.

Podľa stanoviska ministerstva školstva z 20.10.2021 boli kontroly vykonávané na základe plánu kontrolnej činnosti na jednotlivé roky alebo v rámci prichádzajúcich podnetov (**približne sedem škôl ročne**).

REAKCIA KONTROLOVANÝCH SUBJEKTOV

Kontrolované subjekty nevzniesli námietky voči pravdivosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. V zápisnici o prerokovaní protokolu sa kontrolované subjekty zaviazali prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a informovať o tom NKÚ SR v stanovených termínoch. NKÚ SR bude plnenie týchto opatrení následne monitorovať.

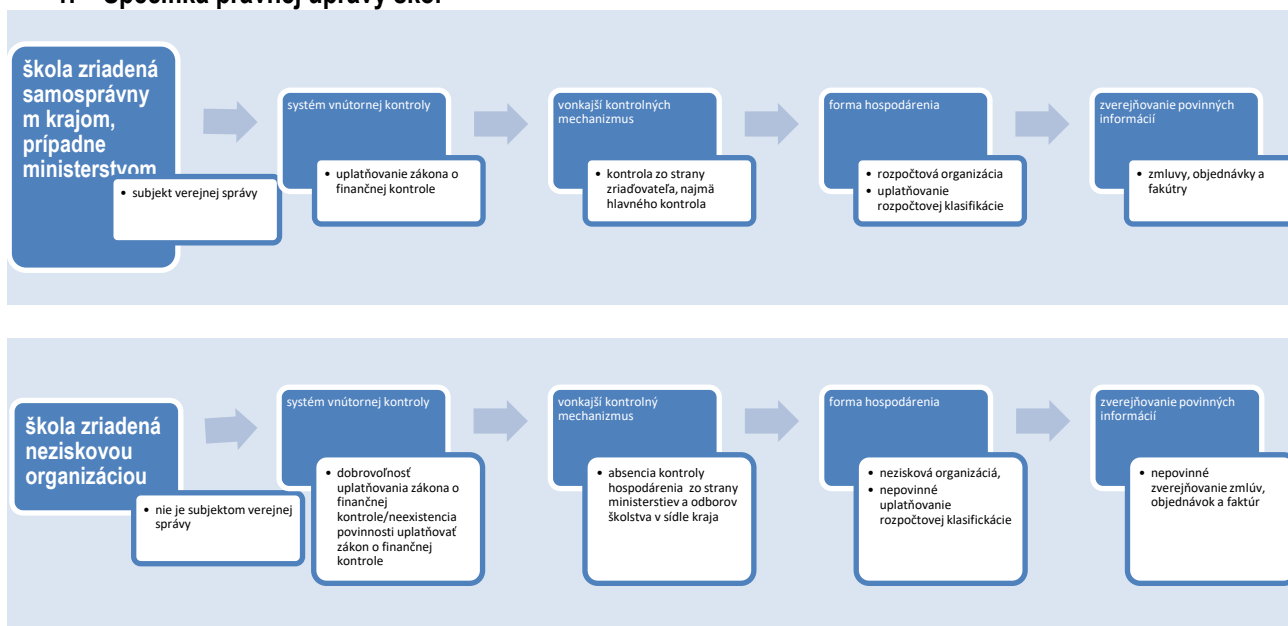
KONTAKT

NKÚ SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
www.nku.gov.sk

Súkromná spojená škola
Biela voda 2
060 01 Kežmarok
www.ssos-kezmarok.sk

Biela voda, n. o.
Nad traťou 1342/28
060 01 Kežmarok
www.ssos-kezmarok.sk/biela-voda-n-o

1. Špecifiká právnej úpravy škôl

Zdroj: NKÚ SR

2. Prehľad o čerpaní prevádzkového normatívu v kontrolovanom období

v eur

Ukazovateľ	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Cestovné	6 573,00	2 646,00	2 339,00
Energie	13 962,00	14 105,00	18 506,00
Materiál	36 253,00	32 620,00	32 582,00
Dopravné	1 921,00	2 752,00	276,00
Údržba	8 743,00	3 675,00	5 413,00
Nájomné	84 766,00	37 465,00	101 859,00
Služby	59 127,00	35 786,00	56 684,00
Prevádzka spolu	211 345,00	129 049,00	217 659,00

Zdroj: výkaz k správe o hospodárení za rok 2018, 2019 a 2020

3. Prehľad o počte vymeškaných hodín v kontrolovanom období

Súkromná stredná odborná škola

Ukazovateľ	Školský rok		
	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Počet žiakov k 30.06.	226	183	219
Počet zameškaných hodín spolu	53 432	42 027	23 077
z toho: ospravedlnené hodiny	31 031	22 790	10 040
neospravedlnené hodiny	22 401	19 237	13 037
Neprospeli	6	12	0
Neklasifikovaní	0	0	2

Zdroj: Správy o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti školy

Súkromné odborné učilište

Ukazovateľ	Školský rok		
	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Počet žiakov k 30.06.	114	101	110
Počet zameškaných hodín spolu	32 290	23 494	17 977
z toho: ospravedlnené hodiny	18 597	12 300	8 714
neospravedlnené hodiny	13 693	11 194	9 263
Neprospeli	1	1	0
Neklasifikovaní	0	2	0

Zdroj: Správy o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti školy